

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง“ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้คือ ๑) เพื่อศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ๓) เพื่อศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ และ๔) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือข้าราชการฝ่ายปกครองจังหวัดนนทบุรีทั้งหมด โดยแจกแบบสอบถามจำนวน ๑๔๗ ชุด และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก(Key Informants) จำนวน ๗ คน เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยทำการวิเคราะห์ทดสอบความสัมพันธ์แบบไค – สแควร์ (Chi-Square test) และปัจจัยแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์โดยทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient)ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย มีจำนวน ๑๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๑๐ มีอายุระหว่าง ๒๐ – ๓๐ ปี จำนวน ๑๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒๐ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน ๑๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๐ มี

อัตรารายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง ๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ จำนวน ๒๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๒๐ และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๗๐

๕.๑.๒ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมรายด้านปัจจัยแวดล้อม คือ ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความปลอดภัย ด้านปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ ด้านปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน ด้านปัจจัยภายในตัวบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ๓.๗๗ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑. ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ๓.๗๗ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัยอยู่ในระดับมากทุกข้อ

๒. ด้านปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ๓.๘๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกข้อ

๓. ด้านปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔. ด้านปัจจัยภายในตัวบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านปัจจัยภายในตัวบุคคล อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๓ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมี ๗ ด้าน มีคือ ด้านเวทีประชาคมหมู่บ้าน ด้านเวทีประชาคมระดับตำบล ด้านการประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผน ด้านการประชุมคณะพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อฝ่ายบริหาร ด้านการเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภา ด้านการประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านเวทีประชาคมหมู่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเวทีประชาคมหมู่บ้าน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๒. ด้านเวทีประชาคมระดับตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเวทีประชาคมระดับตำบล อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๓. ด้านการประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๘ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔. ด้านการประชุมคณะพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการประชุมคณะพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕. ด้านการเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อฝ่ายบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อฝ่ายบริหาร อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๖. ด้านการเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ๓.๙๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภา อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๗. ด้านการประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๘ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๔ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

๑. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๘.๙๕ และค่า Sig. = ๐.๐๑๑ จึงสรุปได้ว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒.ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๕๔.๑๕ และค่า Sig. = ๐.๐๐๐ จึงสรุปได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓.ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษากับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑๗.๘๐ และค่า Sig. = ๐.๐๒๓ จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔.ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอัตรารายได้ต่อเดือนกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑๖.๒๙ และค่า Sig. = ๐.๐๑๒ จึงสรุปได้ว่า อัตรารายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๔.๑๑ และค่า Sig. = ๐.๙๔๒ จึงสรุปได้ว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุป ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตรารายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์ที่ยอมรับได้ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

๑)ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อม ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความปลอดภัยกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านต่างๆ

- ปัจจัยแวดล้อมด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความปลอดภัยโดยภาพรวมกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเวทีประชาคมหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = ๐.๗๐๖^{**}$)

- ปัจจัยแวดล้อมด้านปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ โดยภาพรวม กับ
การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ **ด้านเวทีประชาคมระดับตำบล** มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r =$
0.467^{**})

สรุป ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยแวดล้อมในแต่ละด้านโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงทุกด้าน

๕.๑.๕ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ ๖ ข้อ สามารถสรุปผลสมมติฐานได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ เพศ มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่าสัมพันธ์กัน จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๒ อายุ มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่าสัมพันธ์กัน จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๓ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่าสัมพันธ์กัน จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๔ รายได้ มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธ์กัน จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๕ อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ไม่สัมพันธ์กัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๖ ปัจจัยแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากจึงยอมรับสมมติฐาน

๕.๑.๖ สรุปแนวทางและข้อเสนอแนะ

แนวทางและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ สรุปได้ดังนี้

๑. ประชาคมหมู่บ้านโดยรวมยังขาดความรู้ ความเข้าใจ
๒. ประชาชนเข้าร่วมการประชุมประชาคมน้อยขาดการให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุม
๓. ขาดการประชาสัมพันธ์ในการประชุมประชาคมแต่ละครั้งและควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในทุกด้าน เช่น เว็บไซต์ หอกระจายข่าว หนังสือเวียน ติดประกาศตามหมู่บ้าน

๔. ควรเพิ่มกิจกรรมดึงดูดในการเข้าร่วมประชุมประชาคม
๕. เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ควรให้ความรู้ ความเข้าใจ กับผู้ร่วมประชุมให้มากขึ้น ไม่ควรเน้นหลักวิชาการมากเกินไปเพื่อการเข้าใจและเข้าถึง
๖. ให้สมาชิกสภาเพิ่มการผลักดันโครงการในหมู่บ้าน
๗. ฝ่ายบริหารควรเสนอโครงการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น
๘. โครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนเพื่อนำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่นส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ จะกล่าวถึงปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

การศึกษาวิจัย พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มี ๔ ด้าน คือ ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา และด้านอัตราการรายได้ต่อเดือน ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยโดยเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

๑.ด้านเพศ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านเพศโดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๘.๙๕ และค่า Sig. = ๐.๐๑๑ จึงสรุปได้ว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมืองนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สาธิต แก้วรากมุก** ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอมิ่งราย” พบว่าเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง ๔๑ – ๕๐ ปี ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรวมเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมากและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูง มีการวางแผนงานสูง มีการวางแผนการตัดสินใจและการประเมินผลในระดับสูงตามลำดับ^๑ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สำรอง บำเพ็ญ** ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอบึงนาราง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุไม่เกิน ๔๐ ปี สมรสแล้ว

^๑สาธิต แก้วรากมุก, “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอมิ่งราย จังหวัดเชียงราย”, *ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๖).

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีพเกษตรกรรม รายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท เคยผ่านการอบรมดำรงตำแหน่งสมาชิก อบต. ไม่เกิน ๑ ปี ดำรงตำแหน่ง สมาชิกทั่วไป เป็นกรรมการ โรงเรียน^๒

๒. ด้านอายุ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านอายุโดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๕๔.๑๕ และค่า Sig. = ๐.๐๐๐ จึงสรุปได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อุไรวรรณ คนใจบุญ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายชั้นตอนทุกชั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๓ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สำรอง บำเพ็ญ** ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล^๔

๓. ด้านระดับการศึกษา จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านระดับการศึกษาโดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑๗.๘๐ และค่า Sig. = ๐.๐๒๓ จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อุไรวรรณ คนใจบุญ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วน

^๒สำรอง บำเพ็ญ, “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘).

^๓อุไรวรรณ คนใจบุญ, “ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๔).

^๔สำรอง บำเพ็ญ, “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘).

ท้องถิ่น โดยรวมและรายชั้นตอนทุกชั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๕ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพัฒน์ ลากจิตร ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านองค์การ (อบต.) มีความสัมพันธ์และมีผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน อบต. กล่าวถึงตัวแบบถึงขยะ สาเหตุที่คนตัดสินใจไม่เข้ามีส่วนร่วมเป็นปัจจัยด้านตัวบุคคล คือ ในเรื่องการศึกษา ความรู้ทักษะประสบการณ์ ความคิดหรือปม (Stigmatizations) ของประชาชนที่คิดว่าตัวเองไม่สำคัญ ไม่ใช่หน้าที่ ไม่มีเวลา ขาดโอกาสการประกอบอาชีพ^๖

๔. ด้านอัตรารายได้ต่อเดือน จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านอัตรารายได้ต่อเดือนโดยใช้สถิติ χ^2 ^๖ ได้ค่าเท่ากับ ๑๖.๒๙ และค่า Sig. = ๐.๐๑๒ จึงสรุปได้ว่า อัตรารายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยมาศ จันทรมณี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๗

๕.๒.๒ ปัจจัยแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

การศึกษาวิจัย พบว่าปัจจัยส่วนแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยแวดล้อมส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย โดยเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

^๕อุไรวรรณ คนใจบุญ, “ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๔).

^๖สิริพัฒน์ ลากจิตร, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐)

^๗ปิยมาศ จันทรมณี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๔).

๑. ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความปลอดภัย จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความปลอดภัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความต้องการในพื้นที่ชุมชนของตนเองท่านทราบปัญหาความต้องการในพื้นที่ชุมชนของตนเองสามารถจัดสรรเวลาเข้าร่วมการประชุมประชาคมหมู่บ้านได้ การเมืองมีผลต่อการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านและได้เสนอกิจกรรม/โครงการ เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน ฯลฯ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิตรา สุภาชี ได้ศึกษา เรื่อง “ ปัจจัยส่งเสริมคุณภาพการวางแผนชุมชนในอำเภอเมืองลำพูน” ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยส่งเสริมคุณภาพการวางแผนชุมชนของหมู่บ้านในอำเภอเมืองลำพูน คือ ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ประชาชนและกลไกภาครัฐ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การวางแผนชุมชนมีคุณภาพในระดับมาก นอกจากนี้ปัจจัยภายนอกที่เข้าไปเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน คือ ปัจจัยกลไกภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในแนวนโยบายแห่งรัฐและกระตุ้นให้ชุมชนจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อวางแผนชุมชน” อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรพล จอมเล็ก ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” ได้ศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจและสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน และลักษณะโครงสร้างขององค์กร มีผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล^๙ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยณัฐภัสสร บวรวิชัยดิษฐ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอขามเฒ่าลักษ์ณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านกลไกภาครัฐ ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ ปัจจัยด้านประชาชน ปัจจัยจุดใจ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอขามเฒ่าลักษ์ณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๑๐}

๒.ด้านปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้นำ

^๙ธนิตรา สุภาชี, “ปัจจัยส่งเสริมคุณภาพการวางแผนชุมชนในอำเภอเมืองลำพูน”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒).

^{๑๐}ธีรพล จอมเล็ก, “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘).

^{๑๑}ณัฐภัสสร บวรวิชัยดิษฐ์, “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอขามเฒ่าลักษ์ณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ๒๕๕๓).

ชุมชนมีส่วนในการขับเคลื่อนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง ผู้นำชุมชนของท่านให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง ผู้นำชุมชนของท่านมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลและมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ**ธนิตรา สุภาชี** ได้ศึกษา เรื่อง “ ปัจจัยส่งเสริมคุณภาพการวางแผนชุมชนในอำเภอเมืองลำพูน ” ผลการศึกษาสรุปว่า ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การวางแผนชุมชนมีคุณภาพในระดับมาก โดยผู้นำชุมชนเป็นผู้มีศักยภาพในด้านความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ตัดสินใจได้ และเป็นแบบอย่างที่ดีพร้อมนำประชาชนเข้าร่วมกระบวนการวางแผนชุมชน^{๑๑} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ**ประจักษ์ วงศ์ปัญญา** ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาอำเภอฟั่ว จังหวัดเชียงใหม่ ” ผลการศึกษาสรุปว่า สมาชิกสภา อบต. ประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง สมาชิกสภา อบต. มีประสบการณ์ในการร่วมงานกับ อบต. มาก่อนและได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับ อบต. สมาชิกสภา อบต. มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้าง หน้าที่ และบทบาทของ อบต. อยู่ในระดับดี ส่วนประชาชนมีความรู้ดังกล่าวในระดับปานกลางและสมาชิกสภา อบต. มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ อบต. ในระดับมาก ส่วนประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย^{๑๒}

๓.ด้านปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าได้รับโครงการ/กิจกรรมที่หมู่บ้านตามเสนอ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรม/โครงการที่ได้รับภายในหมู่บ้าน มีความคุ้มค่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับต่อการมีส่วนร่วมประชุมประชาคมและได้รับความสะดวก สบายมากขึ้นกับการได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ**ปิยะดา ลาภเกิน** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ” ผลการวิจัยสรุปว่า กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้านเรียงตามลำดับ คือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า และด้านความ

^{๑๑}ธนิตรา สุภาชี, “ปัจจัยส่งเสริมคุณภาพการวางแผนชุมชนในอำเภอเมืองลำพูน”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒).

^{๑๒}ประจักษ์ วงศ์ปัญญา, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาอำเภอฟั่ว จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕).

รับผิดชอบ^{๑๓} ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ เหล็กดี ทำการศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณของสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดฯ ของสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่มาก คือ ปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย ทั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายและรายละเอียดที่ชัดเจน สมเหตุสมผลและสามารถนำไปปฏิบัติตามภารกิจได้อย่างชัดเจน^{๑๔} ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำรอง บำเพ็ญ ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอยางใหญ่ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในด้านเสนอความคิดเห็น รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงาน ด้านการวางแผน ด้านการประเมิน ด้านการตัดสินใจ และน้อยที่สุดคือ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์^{๑๕} และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอริสรา อินยาศรี ได้ศึกษาการทำบริการสาธารณะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ผลการศึกษาสรุปว่า การจัดทำบริการสาธารณะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาสามปี สอดคล้องกับนโยบายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินการประชุมหารือและทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการประชุมชี้แจงหารือเพื่อร่วมเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์การจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดสรรงบประมาณมีความเป็นธรรมเน้นหลักความคุ้มค่า และมีการเปิดโอกาสให้กลุ่มองค์กร สื่อมวลชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางพัฒนาท้องถิ่นที่ชัดเจนในอนาคตอย่างเหมาะสมกับสภาพองค์กรที่ดำเนินอยู่ ประชาชนสามารถเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ความต้องการได้อย่างเต็มที่ และแหล่งสาธาณูปโภคในท้องถิ่น เช่น ประปา ไฟฟ้า ถนน ได้รับการพัฒนา ปรับปรุงอย่างเหมาะสม^{๑๖}

^{๑๓}ปิยะดา ลาภเกิน, “แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๕).

^{๑๔}รุ่งทิพย์ เหล็กดี, “การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณของสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๕๐”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๑).

^{๑๕}สำรอง บำเพ็ญ, “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอยางใหญ่ จังหวัดศรีสะเกษ”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘).

^{๑๖}อริสรา อินยาศรี, “การจัดทำบริการสาธารณะขององค์การปกครองท้องถิ่นภายใต้แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๓).

๔.ด้านปัจจัยภายในตัวบุคคล จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านปัจจัยภายในตัวบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษามีผลต่อการเข้าร่วมการประชุมประชาคม ระดับรายได้มีผลต่อการเข้าร่วมการประชุมประชาคม อาชีพของท่านมีผลต่อการเข้าร่วมการประชุมประชาคมและมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปิยะดา ลาภเกิน** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยสรุปว่าแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลใช้วิธีการวางแผนกลยุทธ์ โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการความรู้และการบริหารจัดการด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ซึ่งมี ๔ กลยุทธ์ คือ ๑) พัฒนาความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล ๒) พัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ๓) กำหนดตัวชี้วัดในการติดตามประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล และ ๔) การติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน^{๑๗} ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ยุธนา แดงน้อย** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละโว้ง จังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนามีผลต่อการมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาเทศบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ โดยประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนา อยู่ในระดับสูง มีส่วนร่วมในแผนพัฒนาเทศบาลตำบลกำแพงมากที่สุด รองลงมาคือประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนาอยู่ในระดับต่ำ มีส่วนร่วมน้อยที่สุด^{๑๘} สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประเสริฐ พรหมณี** ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในกระบวนการพัฒนาชุมชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล สันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้นำชุมชนพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย ๔๒.๘๐ ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว เกินกว่าครึ่งสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือปวช. มีอาชีพเกษตรกรหนึ่งในสามมีรายได้ ๖,๐๐๑ - ๑๒,๐๐๐ บาท ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเฉลี่ย ๔๒.๘๐ ปี เกินกว่าครึ่งเป็นผู้นำชุมชนที่ได้รับการอบรมไม่ต่ำกว่า ๓ ครั้ง และได้รับข่าวสารการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่ ๕ แหล่งขึ้นไป แหล่งที่ได้รับข่าวสารการพัฒนาชุมชนที่ได้รับมากที่สุด ได้แก่ การประชุมของหมู่บ้านและเสียงตามสาย กลุ่มตัวอย่างมีความรู้

^{๑๗}ปิยะดา ลาภเกิน, “แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๕).

^{๑๘}ยุธนา แดงน้อย, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละโว้ง จังหวัดสตูล”, ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม: มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๑).

ความเข้าใจในด้านกระบวนการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง^{๑๙} และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสำรอง บำเพ็ญ ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล^{๒๐}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอมะนังนครสวรรค์ กล่าวคือ ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการขึ้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตรารายได้ แต่ไม่ส่งผลต่ออาชีพของประชาชน ส่วนปัจจัยแวดล้อมส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในทุกด้าน ทั้งนี้ยังมีปัจจัยด้านอื่นที่ควรต้องนำวิเคราะห์และกำหนดนโยบายเพื่อมาปรับปรุงและป้องกันผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรศึกษาปัจจัยแวดล้อมในพื้นที่ตำบลบางพระหลวงเพิ่มเติมที่อาจส่งผลกระทบต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

๒) ควรมีการกำหนดนโยบายนโยบายสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมประชุมประชาคมอภิชน โครงการชุมชนเข้มแข็งด้านการประชุมประชาคมหมู่บ้านประจำตำบล

๓) ควรกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจนของการได้รับโครงการของแต่ละหมู่บ้านที่เสนอไป

๔) ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมหน้าที่พลเมืองตามสิทธิและหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ

๕) ควรกำหนดนโยบายด้านผู้นำชุมชนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

^{๑๙} ประเสริฐ พรหมณี, “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในกระบวนการพัฒนาชุมชน กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล สันทราย อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘).

^{๒๐} สำรอง บำเพ็ญ, “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘).

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- ๑) องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความรู้ ความเข้าใจและหาแนวทางส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมประชุมประชาคม
- ๒) พนักงานเจ้าหน้าที่ควรเป็นฝ่ายสนับสนุนในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยมีลักษณะแบบการบูรณาการร่วมกับผู้นำชุมชนและหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวข้อง
- ๓) คณะผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะตัวแทนประชาชน
- ๔) การจัดสรรงบประมาณตามโครงการที่เสนอมา ควรได้รับการจัดสรรให้ทั่วถึง ทั้งนี้ต้องอยู่ในวงเงินงบประมาณที่มีอยู่

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

- ๑) ควรศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
- ๒) ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมประชุมประชาคมของตำบลบางพระหลวงอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
- ๓) ควรศึกษาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
- ๔) ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการปฏิบัติงานของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระหลวง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์